

Načini i postupci vrednovanja te elementi ocjenjivanja učenika

Matematika

Uspjeh učenika iz matematike vrednuje se gotovo na svakom satu kroz usmeno ispitivanje, kroz pismene provjere (višeminutne provjere znanja i ispite znanja), te vrednovanje aktivnosti tijekom nastavnog sata kao i vrednovanje domaćih zadaća.

USMENO PROVJERAVANJE

Usmeno provjeravanje i ocjenjivanje učenikova znanja provodi se redovito, na svakom nastavnom satu, bez najave. Nakon usmene provjere učitelj odmah na nastavnom satu upisuje ocjenu u odgovarajuću rubriku u imeniku. Pod usmenim odgovorom ne podrazumijevaju se samo odgovori „pred pločom“, jedinstvenom ocjenom možemo iskazati određeni broj podataka koje se prikupi praćenjem učenikova rada. Ukoliko kroz nastavni sat učenik točno i često odgovara na postavljena pitanja, također može biti ocijenjen. U svim je prilikama važno da se ocjena daje JAVNO u razrednom odjelu te ju učitelj mora popratiti obrazloženjem te istaknuti što je učenik znao, a što nije kako bi mogao ukloniti nedostatke. Pri obradi novog gradiva može se ocijeniti dio učenika koji se temeljem prije stečena znanja uspješno snalaze u novim situacijama. Učenik se u svakom polugodištu usmeno ocjenjuje bar jednom. Kod usmenog ispitivanja postoji mnogo vanjskih utjecaja (pomoć ostalih učenika ili potpitanja učitelja) pa često sama ocjena iz usmenog ispitivanja ne pokazuje realno znanje učenika. Ljestvica ocjena od 1 do 5 subjektivna je procjena svakog učitelja, ali dobro je rukovoditi se katalozima znanja ili tablicom.

U imenik se upisuje:

- nadnevak usmenog ispitivanja
- sadržaj pitanja (nastavna jedinica)
- ocjena u odgovarajuću rubriku

Ocjena	Obrazlaganje, primjena znanja i rješavanje zadataka
Nedovoljan (1)	Nesuisvlasno, netočno, nelogično i bez razumijevanja obrazlaže. Znanje je manjkavo pa se ne može primjenjivati, ni uz učiteljevu pomoć učenik nije u stanju rješavati zadatke. Ne provjerava rješenja. Ne uočava pogrešku na koju je upozoren i ne zna ju ispraviti. Ne poznaje matematičke poučke i pravila i nije ih u stanju primijeniti.
Dovoljan (2)	Učenik prepoznaje osnovne matematičke pojmove, odgovara po sjećanju, bez dubljeg razumijevanja. Rješava najjednostavnije zadatke. Spor je u rješavanju. Za postupke koje primjenjuje daje tek djelomično točna, nepotpuna i nesigurna objašnjenja, ne koristeći matematičku terminologiju. Rješenja provjerava rijetko i tek na poticaj. Uočava pogrešku na koju je upozoren i ispravlja ju uz pomoć. Djelomično poznaje matematičke poučke i pravila i primjenjuje ih uz pomoć.
Dobar (3)	Probleme rješava uz ograničenu pomoć, često točno. Bez većih problema rješava poznate, srednje teške zadatke. Sporiji je u rješavanju zadataka. Za postupke koje primjenjuje daje odgovarajuća, ali nepotpuna i nesigurna objašnjenja, rijetko koristeći matematičku terminologiju. Nove ideje i koncepte prihvaća uz teškoće, ali ih uspijeva kasnije primijeniti u poznatim situacijama. Samo povremeno provjerava rješenja. Uočava pogrešku ako je na nju upozoren i samostalno ju ispravlja. Uglavnom poznaje matematičke poučke i pravila i primjenjuje ih uz ograničenu pomoć.

Vrlo dobar (4)	Probleme rješava uglavnom samostalno, birajući najbolje strategije i uglavnom točno. Snalazi se i u težim zadacima. Poznate ideje i koncepte uspješno primjenjuje u poznatim situacijama. Svoje postupke i ideje može objasniti s nešto jasnoće i preciznosti, ponekad se koristeći odgovarajućom matematičkom terminologijom. Provjerava rješenja i greške bez problema i samostalno ispravlja. Dobro poznaje poučke i pravila i primjenjuje ih uz manju pomoć.
Odličan (5)	Probleme rješava samostalno, modificirajući poznate strategije ili kreirajući nove, gotovo uvijek točno. Uspješno rješava teže zadatke. Odabire matematičke postupke koji najviše odgovaraju zadatku i primjenjuje ih greške i primjerenom brzinom. Poznate ideje i koncepte primjenjuje u novim situacijama. Svoje postupke i ideje može objasniti jasno, precizno i sa sigurnošću. Pri tom upotrebljava odgovarajuću matematičku terminologiju i simbole. Provjerava rješenja (na više načina). Dobro poznaje i uspješno primjenjuje matematičke poučke i pravila.

Ispiti znanja

Na početku nastavne godine (u svrhu uvida u postignutu razinu kompetencija u prethodnom razredu) provodi se po potrebi inicijalno provjeravanje. (čl. 6 (1)). Ono se najavljuje na uvodnom satu i provodi se u pravilu do kraja 2. tjedna nastave nakon par sati ponavljanja. To provjeravanje se ne ocjenjuje, ali se postignut broj bodova i postotak upisuje u bilješke o praćenju učenika. Tokom nastavne godine pišu se 5 ispita znanja. Pišu se uvijek nakon obrađene i uvježbane nastavne cjeline.

5. razred

1. ispit znanja : Prirodni brojevi
2. ispit znanja : Djeljivost prirodnih brojeva
3. ispit znanja : Skupovi točaka
4. ispit znanja : Razlomci i decimalni brojevi
5. ispit znanja : Množenje i dijeljenje decimalnih brojeva

6. razred

1. ispit znanja : Cijeli brojevi
2. ispit znanja : Brojevi različitih zapisa
3. ispit znanja : Računanje s negativnim racionalnim brojevima
4. ispit znanja : Trokut
5. ispit znanja : Četverokut

7. razred

1. ispit znanja : Primjena matematike u znanosti
2. ispit znanja : Racionalni brojevi
3. ispit znanja : Koordinatni sustav i linearna ovisnost
4. ispit znanja : Algebarski izrazi i linearne jednadžbe
5. ispit znanja : Mnogokut

8. razred

1. ispit znanja : Realni brojevi
2. ispit znanja : Algebarski izrazi, jednadžbe i njihova primjena
3. ispit znanja : Sustavi jednadžbi i pravac u koordinatni sustavu u ravnini
4. ispit znanja : Pitagorin poučak
5. ispit znanja : Geometrijska tijela

Pisane provjere (čl. 8 (2))

Uz ispite znanja tokom nastavne godine pišu se pisane provjere. Njih određuje učitelj po želji, a najčešće se pišu kada je gradivo neke nastavne cjeline opširno te se vremenski dugo obrađuje. Kod njih vrijede ista pravila kao kod ispita znanja.

U imenik se upisuje :

- redni broj ispita ili pismene provjere,
- nadnevak,
- omjer postignutih i mogućih bodova i ocjena,
- za inicijalni i završni ispit bilježe se samo bodovi i postotak.

Raspon postignuća izražen u postocima za pojedinu ocjenu iz ispita znanja ili pisane provjere može biti samo orijentacijski jer to nije matematički postupak i nije pravilo.

Treba voditi računa o vrsti nastavnog gradiva (lakše ili teže), ali i o osobnostima razrednog odjela.

Pisana provjera ocjenjuje se na osnovi postignutog broja bodova i to u pravilu na sljedeći način:

Broj bodova (%)	0 - 27	28 - 49	50 - 68	69 – 89	90 - 100
Ocjena	Nedovoljan (1)	Dovoljan (2)	Dobar (3)	Vrlo dobar (4)	Odličan (5)

Napomena: Učiteljica zadržava pravo promjene navedenih kriterija.

Ako se ocjena iz nekog ispita znanja ne ispravi zaključna ocjena je negativna.

OPISNO PRAĆENJE

Tijekom cijele školske godine učenici se i opisno prate. Opisno se prati interes za predmet, sposobnosti i njihov razvoj, promatranje, marljivost, učenje, pozornost na satu, znanje, radne navike, predočavanje te ustrajnost i temeljitost u radu. **Rečenica opisnog praćenja, koja se upisuje u prostor za opisno praćenje, mora biti afirmirajući poticajna i pozitivna ako je to ikako moguće ali isto tako i opisom pratiti ocjene te tako potkrijepiti numeričku stranu.**

KOMPONENTE OPISNOG PRAĆENJA UČENIKA

KOMPONENTA	OPIS KOMPONENTE
INTERES ZA PREDMET	<ul style="list-style-type: none"> - izrazit interes - dobar interes - slab interes
SPOSOBNOSTI I NJIHOV RAZVOJ	<ul style="list-style-type: none"> - veoma razvijene - razvijene - prosječno razvijene - nedovoljno razvijene - slabe - primjetan nedostatak sposobnosti
PROMATRANJE	<ul style="list-style-type: none"> - točno - temeljito - manjkavo
MARLJIVOST	<ul style="list-style-type: none"> - marljiv - nedostaje mu radni zamah - zalaže se da postigne što više prema svojim mogućnostima - radi samo pod kontrolom ili pod stalnim poticanjem - učenik ne želi raditi kad treba uložiti trud da bi postigao rezultate koji odgovaraju njegovim sposobnostima
UČENJE	<ul style="list-style-type: none"> - uči s razumijevanjem - svjesno stječe znanje - pamti bez razumijevanja - uči s lakoćom
PAŽNJA	<ul style="list-style-type: none"> - sabran - rastresen - usredotočen - prati rad - teško prati rad u većoj grupi - teško se koncentrira na rad - zaokupljen je vlastitim aktivnostima tijekom sata - lako gubi kontakt s radom - često je <i>odsutan duhom</i>

ZNANJE	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje samo određeni dio nastavnog gradiva - samostalno proširuje znanje dodatnim izvorima - praktično primjenjuje naučeno - temeljito poznaje dio ili cijelo nastavno gradivo - povezuje znanja i integrira usvojena znanja u nastavni predmet - sustavno povezuje nastavne sadržaje
RADNE NAVIKE I SAMOSTALNOST U RADU	<ul style="list-style-type: none"> - razvijene radne navike - slabe radne navike - radi savjesno i točno - samostalno i redovito izvršava radne zadatke - neredovito izvršava obaveze - sklon je čestom izbjegavanju obaveza - uopće ne izvršava svoje obaveze - brzo se zasiti radom
PREDOČAVANJE	<ul style="list-style-type: none"> - dobro predočavanje - pravilno, logičko, sređeno predočavanje - predočavanje ne dolazi do izražaja

USTRAJNOST U RADU	<ul style="list-style-type: none"> - strpljiv, izdržljiv, dovršava rad unatoč teškoćama, ne posustaje - radi bez dovoljno strpljenja - brzo se zasiti radom, zadovoljava se djelomičnim rezultatom - kod poteškoća odustaje od daljnjih nastojanja - radi brzo i učinkovito - među prvima završava svoje zadatke - spor u radu - vidno zaostaje za drugim učenicima u radu
TEMELJITOST U RADU	<ul style="list-style-type: none"> - učenik je izrazito temeljit - pedantan - savjestan - precizan - stalno brine o kvaliteti svoga rada - ne brine o kvaliteti svog rada - učenik je površan, nezainteresiran, neuredan u radu

Zaključna ocjena

Zaključna ocjena je odraz praćenja cjelokupnog rada, učenja i zalaganja učenika kroz cijelu školsku godinu. Kao početno polazište kod zaključivanja ocjene uzima se u obzir sve ocjene iz elemenata ocjenjivanja i sve bilješke praćenja i zapažanja. Zaključna ocjena ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena, posebno ako je učenik pokazao napredak u odnosu prema radu i/ili ponašanju na satu.

Praćenje i ocjenjivanje učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama - prilagođeni i individualizirani program

Sukladno Pravilniku o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju učenik s posebnim potrebama svladava nastavni program prema utvrđenoj razini teškoće, odnosno prema redovnom nastavnom programu uz primjenu individualiziranih postupaka ili prema prilagođenom programu. Prilagođeni program iz članka 4. ovog pravilnika je program primjeren osnovnim karakteristikama teškoće u djeteta, a u pravilu pretpostavlja smanjivanje intenziteta i ekstenziteta pri izboru nastavnih sadržaja obogaćenih specifičnim metodama, sredstvima i pomagalicama. Prilagođeni program izrađuje učitelj u suradnji s pedagoškom službom. Ispitivanje, kao i ostali postupci, ovisi o učenikovim sposobnostima i mogućnostima i mogućim načinima komuniciranja i izražavanja (usmeno, pisano, gestovno, izradbom nekog rada i sl.). Načini i oblici provjeravanja bit će primjereni učeniku i njegovim specifičnostima, djelovat će afirmativno i poticajno na učenike, kako bi kvalitetno iskoristili očuvane sposobnosti, i razvili nove.